

BERETTA SO5 SPORTING

Det er her i Berettas custom-værksted i Gardone, at alle Premium-modeller bliver gjort færdige. Der ligger mange timers håndarbejde i hver enkelt gevær, inden det bliver solgt til liebhavere eller topskytter på internationalt plan.

Luppen er fremme, når gravøren skal skære/møjsle de meget fine mønstre ind i låsen. Der skal en sikker hånd til at udføre dette arbejde, og der er ikke plads til en smutter. Den slags håndarbejde kan ikke viskes ud igen.

Premium fra Brescia:

Alle Berettaers moder er 80 år og stadig i fin form

JAGT, Vildt & Våben tester en Beretta model SO5 i Sporting-udgaven. Det er en Premium-model, og konstruktionen har dannet grundlag for alle moderne over/under Berettaer. Derfor kan man godt kalde SO-modellen for alle Berettaers moder. Men en dyr en af slagsen.

Af Thorkild Ellerbæk

SO-modellerne findes i mange udførelser. De mest populære er SO5 og SO6. Her er det en luksusudgave af sidstnævnte, hvor der ikke er sparet på udsmykningen.

Mens navnet Beretta for de fleste danske jægere og sportsskytter er synonymt med en over/under, lå det ikke lige for i 1930'erne, at fabrikken i Brescia startede med at lægge løbene oven på hinanden i stedet for side-by-side.

Det siges, at det egentlig skyldtes, at Berettas designchef Tullio Marengoni kiggede nærmere på Brownings

samtidige B25 og ganske enkelt syntes, at det var noget af det mest klodsede og grimme, han havde set. Derfor gik han tilbage og kiggede på engelske Boss, som allerede omkring århundredskiftet havde lanceret en elegant over/under – og så gik han ellers selv i gang.

Det blev grundlaget for de – for Beretta – epokegørende SO-modeller.

Marengoni var sammen med Pietro Beretta manden bag den moderne udgave af Beretta-dynastiet, og sammen vendte de en traditionel og meget konservativ virksomhed til et af verdens største og mest anerkendte våbenmærker med alt fra militærvåben, pistoler til ikke mindst jagtvåben, som i dag er den væsentligste del af produktionen i Gardone i det nordlige Italien.

Det, Tullio Marengoni ville gøre, var at gøre over/underen mere elegant. Dybest set en helt naturlig italiensk tilgang til design. Han ville gøre låsen og sammenkoblingen mellem løb og låseblok lavere, og han ville i det hele taget slanke den type over/under, han så, når han kiggede på Brownings B25'er.

Denne tilgang blev starten på at bygge SO-modellerne. Både chefen Pietro Beretta og Marengoni var godt klar over, at disse sidelås-geværer ikke ville være de billigste at producere, så den udvikling, de to startede i begyndelsen af 30'erne, var også grundlaget for Berettas efterhånden meget udbredte og efterspurgte Premium-geværer.

80-ÅRIG MODEL

SO-modellen blev første gang testet i 1932, men der skulle gå et par år, før den reelt kom på markedet. Så det er en model med 80 års historie, vi har at gøre med. Det var fra starten tænkt, at SO'eren både skulle være en sportsmodel og en jagtmodel. Det holder helt op til i dag, hvor SO'erne stadig er på toppen i moderne sportsskydning, selv om nyere modeller er begyndt at trænge sig på. Fem olympiske guldmedaljer i tidens løb med SO5-geværer taler også sit tydelige sprog.

At SO-konstruktionen stadig er i brug, viser også holdbarheden i det, som Marengoni designede helt tilbage i begyndelsen af 30'erne.

SO5 findes stadig i Berettas Premium-katalog i en model identisk med testmodellen, som er en SO5 Sporting. Altså et sportsgevær, men i udførelsen ligger den så tæt på et jagtgevær, at man ikke skal lægge det store i, hvad der er stemplet i underkanten af aftrækkerbøjlen. Det er små detaljer, som adskiller denne udgave af Sporting-modellen fra en jagtudgave. Bl.a. er den lidt tungere og med et modificeret sportsskæfte.

SIDELÅSEN GØR FORSKELLEN

Det, der adskiller SO'erne fra mere moderne og mange andre over/undere i dag, er låsen, som er meget lav og så smal, som den nu kan blive i kaliber 12/70. Med dobbelthængsling i låseblokkens sider (altså uden tværgående hovedbolt), som vi ser på de fleste i dag, men yderligere med ►

Det er tydeligt, at SO5-konstruktionen adskiller sig fra den mere almindelige Beretta-konstruktion. Bemærk de dobbelte lukkeknaster og den tværgående Greener-bolt. En af de mest sikre låsekonstruktioner i over/undere.

En ægte sidelås uden dikkedarer. Pladerne plejer ellers at være en ren legeplads for gravører. Men her har man holdt sig til det enkle. Og det er bevidst for at sikre den stilrene elegance.

Tullio Marengoni gik efter at skabe en slank over/under med elegante linjer i modsætning til Brownings samtidige B25, som han kaldte "klodset".

Låsens "tunge" del er i et stykke børstet stål. Sidepladerne med fjedrene er koblet på bagkanten af blokken. Her ses også tydeligt bundhængslingen uden tværbolt, men også befæstningerne i toppen til de to lukkeknaster og Greener-bolten i siden.

BERETTA SO5 SPORTING

Skæftet er sporting-model, dvs. lidt højere end et normalt jagtskæfte, men denne udgave kan uden problemer gå for at være en ren jagtudgave. Smukt træ med skarpe netskæringer også på bagstykket og altså uden bagkappe. Nogle vælger en gummibagkappe for at mindske rekylen.

► dobbelte låseknaster foroven og en tværgående Greener-bolt allerøverst. Det vil sige, at vi står med det mest solide og effektive låsesystem, der på mange måder minder om det, som mange kender fra ældre side-by-sides og ikke mindst nutidens SKB over/undere. Det er lykkedes at få denne solide konstruktion til at fremtræde elegant og stilsikkert. Dog med et udtryk af lidt brede skuldre, når man kigger ind forfra på låsens møde med løbssættet.

Nu er det jo rent faktisk sådan, at testmodellen i denne måned slet ikke er et nyt gevær. Jo, det er nyt på hyl- den, men som mange af de dyre specialvåben kan disse ofte stå ret lang

tid på våbenhandlerens hylde. Denne udgave er fra midt-90'erne, men altså ubrugt.

I det hele taget findes ikke mange nye SO-modeller som hyldevarer, da de ofte i dag bliver fremstillet på bestilling og med speciel tilpasning, graveringer efter kundens ønsker osv.

Siden er der kommet nye udgaver af SO på markedet, startende med SO1 og så fremdeles. I den form, som SO-modellerne startede, blev den sidste klassiske udgave SO9, som også var den eneste i mindre kalibre end 12. Den, der i dag hedder SO10, er på mange måder et helt andet gevær.

Det korte af det lange er, at grund-

læggende er konstruktionen den samme frem til SO10. Som med så meget udvikling inden for våben er det ofte kosmetiske ændringer og små detaljer i teknikken, der er kommet til siden grundmodellen.

Låsen er en ægte sidelås med fjedrene monteret på indersiden af sidepladerne. Alene det gør, at vi prismæssigt distancerer os fra de fleste andre Beretta-modeller. Det er en låsetype, som er forbeholdt premium- og custom-modellerne fra Beretta, og det er en dyr lås at fremstille. Samtidig er der lagt rigtig meget håndarbejde i geværet. Det er tydeligt, når det gælder den tekniske del og i det hele taget i udførelsen. Overfladerne er i orden, og afpudsning og tilpasning er tydeligvis sket i hånden.

FORBAVSENDE FÅ GRAVERINGER

Normalt er sidelåsgeværer en ren legeplads for gravører. SO-modellerne fås da også med lige nøjagtig den gravering, kunden har lyst – og ikke mindst råd – til. Men karakteristisk for netop SO5 er, at en del af dem er med minimal udsmykning. Det gælder også denne udgave med blankpolerede overflader med en smule gravering i kanterne og ellers bare navnet Beretta. På undersiden har der sneget sig en enkelt guldsmykning ind med navnet. Ellers meget enkelt og meget smukt. Det er naturligvis håndgraveret og meget fornemt udført. Sådan en rå overflade kræver dog en del omsorg, hvis ikke rusten skal snige sig ind.

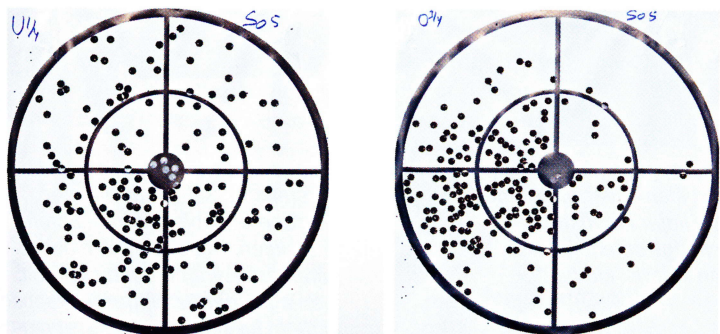
Aftrækker og aftrækkerbøjle er også lyse, og der er enkeltaftrækker med løbsvælger. Sikringen er manuel, men kan nemt ombygges til automatisk.

Løbene er monobloc Boehler Antinit-stål, som Beretta opfandt i 1913. Altså to separate løb, som samles i en stålblok i bunden med ejektorerne og boltudskæringer i hver side. Endelig har denne model de to lukkeknaster på øverste del af løbssættet.

Der er 71 cm løb, og alene det er medvirkende til, at geværet ikke er et decideret sportsgevær, for i dag er sportsløb næsten altid mindst 76 cm lange. En smuk og dybsort overfladebehandling står i fin kontrast til den lyse baskyle på låsen og det mørke træ.

Skudbilledet på 25 meters afstand

At en Beretta til over 200.000 kr. sætter haglene på den rigtige måde på 25 meter, skal være en selvfølgelighed. Det er henholdsvis 1/4 (under) og 3/4 (over), og forskellen kan ses, men begge med en meget jævn haglfordeling. Nogle vil nok vælge 1/2 i stedet for 3/4, men det ændrer næppe meget. Patron: Jaguar Hunting Steel, 70 mm, 30 gram hagl i størrelse 5.

Der er ventileret skinne i 10 mm bredde som på de fleste sportsgeværer. Mange SO5-geværer er i tidens løb blevet leveret med faste chokes, men til denne sporting-udgave følger der fem forskellige chokes med i handelen. I dag kan man vælge mellem Berettas forskellige typer chokes, alt efter ønske.

PREMIUM-KVALITET

Skæfte og forskæfte vidner også om premium-kvalitet: Ægte tyrkisk valnød med smukke åretegninger. Der er ikke angivet nogen grader på træet, men det er tydeligvis i den fine ende. Det samme gælder netskæringerne. Skåret i hånden står der skarpt og er behagelige at røre ved.

Pistolskæftet er ret krumt, som mange sportsskytter foretrækker det, men det passer også fint i jagtsammenhæng, og forskæftet er slankt og med snabelafslutning. Det ser godt og meget færdiggjort ud og giver et godt greb.

Finisen er selvfølgelig i orden over alt. Tilpasning mellem træ og metal kan der bogstaveligt talt ikke sættes en finger på, og der er ingen skarpe kanter eller "luft" mellem delene her. Den olierede overflade er med til at fremhæve skæftetræet.

Med en vægt på 3,4 kg er det måske en smule overvægtigt som jagtgevær, men vægten fornemmes i praksis ikke af så meget, som den reelt er, og det hænger sammen med geværets fine balance. Det er i øvrigt

en iagttagelse, jeg har gjort med mange af de dyre våben, at balancen på en måde ophæver tyngdekraften. Det bemærker man i den praktiske skydning, hvor geværet falder naturligt til skulder og kind, så man ubesværet får et godt sving ved skydningen.

Testskydningen levede op til forventningerne. Haglfordelingen med 1/4 og 3/4 choke var i orden, og igen er det balancen, som har en meget gunstig indflydelse på træfsikkerheden. Rekylen er ikke noget at snakke om, og det skyldes kombinationen af balance og vægt.

Købere af en SO5 vil typisk være nogle, som skyder mange skud. Det kan være på sporting-banen, eller det kan være efter fasaner/ænder. Her får skytten naturligvis fordel af det tungere gevær, og det falder fint i tråd med udviklingen blandt klapjagtsskytter i fx England, hvor tunge geværer holder deres indtog. Mange skud øger behovet for reduceret rekyle, og det kan nogle ekstra hundrede gram hjælpe med.

Til en pris på den anden side 200.000 kr. skal geværet også være i orden. Der kan sagtens være geværer i den prisklasse, som ikke passer til alle og enhver (bl.a. kan prisen jo være afgørende for, at man ikke lige synes, det passer ...). Balancen kan ofte være den afgørende faktor, når man er i den prisklasse, og det er noget, som egentlig kun kan afgøres af den enkelte, når man skyder med geværet. ■

Karakterbogen

Beretta SO5 Sporting

Pris: 210.000 kr.

Testgeværet er udlånt af Jagthuset Kr. O. Skov, Bording

(Karakterskala: 0-5 pletskud)

Konstruktion

Tullio Maregoni, som designede modellen for over 80 år siden, har lagt grunden til alle moderne Beretta-modeller med SO'eren. En konstruktion, som har vist sig at holde. Sikker og gedigen til overflod, men uden at elegancen er gået tabt.

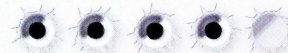
Håndtering

Med 71 cm lange løb og en 10 mm skinne henover har man de første gode forudsætninger for at ramme. Men balancen og den overkommelige rekyle trækker også i den rigtige retning. Selv med en vægt på 3,4 kg virker geværet ikke tungt.

Finish

Håndgraveringer, håndlavede netskæring og i det hele taget en gennemført finish alle steder. Det er, hvad man må forvente hos premium-modeller fra Beretta. Og på geværer i den prisklasse.

Value for money

SO5'eren er dyr. Det er en rigtig dejlig over/under, hvor man får noget for pengene. Der kan ikke sættes fingre på den noget sted, ud over altså prisen, som jeg synes er lige i overkanten. (Læs nedenfor)

Det kunne også være...

Til omkring 200.000 gode danske kroner er udvalget faktisk rimeligt stort. Måske ikke lige på hylderne hos de fleste våbenhandlere, men der står meget fine geværer i den prisklasse rundt omkring. Brownings custom-geværer i klassen er nærliggende alternativer, men også nogle af de tyske eller knap så kendte italienske producenter kan være med. Selv en engelsk over/under med samme håndværk og finish kan fås i den prisklasse.

Hvis man betaler mere end de 210.000 kr., kan man få lige nøjagtig den gravering, man ønsker sig. Her et eksempel, som ikke lige er prissat, men det vil næppe være meget galt gættet, at der skal lægges mindst 30.000 kr. oven i prisen.